

REFORMA DE LA PAC

La negociació i reforma de la PAC segueix cremant etapes segons el calendari "oficiós" que indicàvem a primers d'any. Així el 26 de juny s'assolí el primer acord important a nivell Europeu i el 25 de juliol la Conferència Sectorial comença a determinar a nivell de l'Estat Espanyol els aspectes rellevants per al repartiment dels fons aconseguits a Brussel·les.

AVENÇOS EN LA CONFIGURACIÓ DE LA NOVA PAC

Les línies generals aprovades el 26 de juny defineixen possibilitats de desenvolupament de la nova PAC, establint les noves "regles del joc", que es concretaran en la negociació dels Plans de Desenvolupament Rural. Aquest mes de juliol ja s'han iniciat les negociacions entre les comunitats autònomes i el Ministeri. Cal tenir en compte, però, que en línies generals la nova PAC parteix d'una retallada del pressupost comunitari i de l'assignació de fons. Per bé que, l'acord assolit millora significativament l'impacte sobre les activitats agropecuàries en relació a la proposta inicial. El fet que la nova PAC impliqui un augment de superfícies acollides generarà impactes en els ajuts tant en la quantia com en els beneficiaris.

Punts Rellevants:

- La negociació interna a nivell d'Estat espanyol s'ha d'acabar al llarg del segon semestre d'enguany, **és crucial per al repartiment la definició de la futura "regionalització agrària" de l'Estat Espanyol**, que preveu la subdivisió de 40 regions dins les quals els pagaments hauran de convergir (tots els productors amb dret es preveu que acabin cobrant quanties similars al final del període, per això els que estiguin per damunt del promig de la regió se'ls anirà disminuint l'ajut acoblat fins arribar al promig, **amb un límit del 30%**, per contra els que estiguin per sota augmentaran els imports dels ajuts amb la convergència).

- El planell d'aquestes regions encara s'ha de determinar** i és objecte de negociació a fi d'aconseguir que els productors inclosos en cada regió tinguin un nivell d'ajudes el més homogeni possible, a dia d'avui només es coneixen els grups principals en que es subdividiran les regions (orientació de secà, de regadiu, pastures i cultius permanents).
- Al llarg del primer semestre del 2014 es preveu que es publiquin els Decrets i Ordres ministerials de la nova normativa, i paral·lelament les normes autonòmiques pertinents.
- El nou règim d'ajuts no entrarà en vigència fins l'any 2015.**
- La primera sol·licitud d'ajudes es produirà a la campanya de la DUN del 2015 (febrer - Abril)
- La sol·licitud s'haurà de fer desconegent l'import definitiu de l'ajuda a rebre.** Un cop comptabilitzada la superfície sol·licitada d'ajuda en l'anualitat 2015, es faran els càlculs pertinents per determinar l'import definitiu.
- Les pastures podran rebre drets de pagaments únic si tenen associada una cartilla ramadera en actiu.** Manca per concretar aspectes addicionals com les espècies aptes.
- Els ajuts directes esgotaran el límit autoritzat i prioritzaran els sectors ramaders, particularment el sector de l'oví i el sector boví, mirant de compensar la davallada d'ingresos derivada de la manca de superfície o pèrdua de valor dels drets.**

PAGAMENTS DIRECTES

L'Estat espanyol disposarà de 35.705 milions d'euros per a ajudes directes, 8.291 milions d'euros per a desenvolupament rural i més de 3.000 milions d'euros per a mesures de mercat. En total, 47.000 milions d'euros de fons comunitaris als que es sumarà la cofinanciació per a les mesures de desenvolupament rural.

L'acord evita una reducció major de la prevista derivada d'una incorporació de noves hectàrees amb dret a ajut molt significativa, bàsicament per la incorporació massiva de superfícies de pastures. Cal però veure com s'articula ara el repartiment a nivell intern de l'Estat espanyol. Tot i que a nivell de territoris es preveu imports similars no succeeix el mateix amb els empresaris individuals.

- L'Estat espanyol establirà un **mecanisme de limitació quantitativa de la superfície a la que s'assignaran drets de pagament únic l'any 2015**. Actualment l'opció que pren més força es limitar-la en termes absoluts a la declarada a l'any 2013, tot i que depèn de la superfície finalment declarada.

L'acord assolit tindrà un impacte més limitat i preveu:

- Desapareix l'obligació de convergir **totalment** cap a la mitjana nacional o regional en 2019. Ara dita convergència es limita a un **60% de les regions** que s'estableixin a cada estat membre (l'estat espanyol parla d'establir unes 40 regions agroeconòmiques de manera que la convergència dins de cada regió sigui limitada), a més a més s'estableix una limitació del 30% a la reducció de l'import de l'ajuda que pot tenir un beneficiari.
- Els petits agricultors**, (els que rebin fins a 1.250 € anuals) no estaran subjectes a la convergència interna (no perdran ni guanyaran).
- Els ajuts acoblats** percebuts per agricultors i ramaders no estaran subjectes a convergència interna. Aquest punt és especialment rellevant per a la ramaderia de poca base territorial, intensiva i de llet, ja que en no establir-se ajuts desacoblats a la ramaderia aquesta lligarà la seva rendibilitat als ajuts acoblats a la producció. Es preveu que bona part d'aquests ajuts es destinin als sectors ramaders.
- Finalment, el 30% del pagament que estava condicionat al **greening es calcularà a nivell d'explotació**, evitant una convergència automàtica del 30%, que s'hauria donat amb un càlcul a nivell estatal.
- S'incrementa l'**import mínim per accedir als ajuts. Passarà de 100 a 300 €** tot i que es permetrà als antics perceptors establir fórmules per agrupar-se i arribar al nou llindar.

Es flexibilitza les mesures d'accés al cobrament del **GREENING** per sectors amb subvenció:

- **Els cultius permanents i els cultius sota l'aigua es qualifiquen per ells mateixos com a component verd**, i no se'ls exigeixen les condicions del *greening* (Olivera, vinya, fruits secs, cítrics, fruiters i arròs).
- La **rotació de cultius**, s'aplicarà a **a partir de 10 hectàrees**, (enlloc de les 3 ha inicials), i s'exigeix només 2 cultius **per a les explotacions de menys de 30 hectàrees** (enlloc de les 3 ha inicials), per la resta continuen sent 3 cultius.
- L'exigència de mantenir un 7% de l'explotació dedicada a **zones d'especial interès ecològic es redueix a un 5%**, al temps que s'amplia la llista d'espais i zones que computarien dins d'aquest 5%. Al 2017 es revisarà l'eventual ampliació al 7%, previ informe.

SECTORS BENEFICIARIS:

Cal tenir present, però, que segons l'acord de la Conferència Sectorial – *subjecte a possible revisió en funció dels informes d'impacte econòmic*– **l'acord adoptat ha estat excloure els productors amb hectàrees de fruiters i vinya, que no fossin beneficiaris del pagament únic**. Aquest fet pot comportar greuges rellevants, ja que els productors d'aquests cultius que fossin beneficiaris entrarien al repartiment de drets, generant competències deslleials entre productors.

L'AGRICULTOR ACTIU: No s'ha consensuat una definició, així que finalment es definirà sobre la base d'una llista negativa (activitats excloses). S'exclouen dels pagaments directes als aeroports, serveis ferroviaris, obres hidràuliques, serveis immobiliaris i àrees esportives i de lleure permanents, a no ser que les empreses individuals de que es tracti puguin demostrar que tenen una veritable activitat agrària. Els estats membres poden ampliar la llista negativa per incloure d'altres activitats comercials. **En aquests moments aquest punt és objecte de negociació, ja que reduir el nombre de potencials beneficiaris és una manera d'incrementar els imports dels beneficiaris individuals, no obstant, també pot ser una manera de derivar els pressupostos cap aquelles regions amb major nombre d'agricultors actius**. A tall d'exemple, és un punt rellevant de la controvèrsia conèixer si els pensionistes agraris podran seguir compatibilitzant la prestació amb el pagament únic.

LA MODULACIÓ: D'ara en endavant només estaran subjectes a modulació els productors de més de 150.000 € i, a més a més, a tipus més reduïts encara pendent de concreció. S'establirà un import màxim per explotació de 300.000 € dels quals se'n podran deduir els costos laborals i l'import del greening.

- Això no obstant, el règim de disciplina financera podrà imposar una retallada del 5% en els imports a percebre al 2013, al que caldrà afegir un 6 % addicional al 2014.

REGLAMENT HORIZONTAL

Recull els aspectes financers i de control de la PAC, les principals millores de l'acord són:

- Les ajudes directes es podran començar a pagar, **en forma de bestretes, a partir del 16 d'octubre de cada any**, la qual cosa permetrà avançar-ne tots els anys els pagaments.
- A l'**aplicació del nou "component verd" o greening**, es simplifica l'aplicació de les sancions aplicables en cas d'incompliment.
- S'ha aconseguit una **simplificació real de la condicionalitat, eliminant requisits i normes de difícil compliment per part dels agricultors, al no estar el seu compliment directament vinculat a l'activitat agrària**. És destacable també que, en l'àmbit de la Condicionalitat, **s'ha aconseguit posposar la introducció dels requisits derivats de la Directiva Marc de l'Aigua i de l'ús sostenible dels fitosanitaris, fins que aquestes normes estiguin plenament aplicades en tots els Estats membres**.

ORGANITZACIÓ COMUNA DE MERCATS (OCM): Acords específics per a diferents sectors:

Vi : En el sector del vi, en el que estava prevista la liberalització absoluta de plantacions a partir de 2015, s'estableix un **nou sistema de limitació de la producció fonamentat en autoritzacions, que estarà vigent fins l'any 2030**. I a més a més, s'estableix que els drets de plantació actuals mantindran la seva validesa i efectivitat durant un període transitori de 5 anys, fins el 2020. **Cal tenir en compte, però, que a diferència dels drets, les autoritzacions no es podran transmetre, i es preveu un increment anual de l'1% a partir del 2016**.

Per altra banda, s'ha aconseguit que **la mesura de promoció**, (limitada a tercers països), **es pugui realitzar en el mercat comunitari**, que és el principal destí de les exportacions.

Blat dur: Es reintrodueix aquest producte dins dels que són objecte d'intervenció pública.

Carn de vaquí: S'ha incrementat el preu que desencadena l'obertura d'intervenció pública en un 21%.

Sector lacti: Es tracta d'un dels sectors més perjudicats. No s'ha assolit un acord alternatiu, i per tant les quotes lleteres desapareixeran l'any 2015. Desapareixeran, per tant, els límits a la producció lletera. En contrapartida, les organitzacions de productors podran negociar més enllà del que la normativa de la competència preveia. Això no obstant, i donada la previsió de dificultats en el procés de liberalització del sector lacti la Comissió, en el mes de setembre, convocarà una conferència extraordinària per analitzar les actuacions que s'haurien de realitzar a nivell comunitari en cas de desequilibris i crisi en el sector.

Oli d'oliva i oliva de taula: S'han reintroduït els preus de desencadenament de l'emmagatzemament privat per aquest sector, amb la possibilitat que la Comissió pugui revisar-los quan sigui necessari, en funció de l'evolució de la producció i del mercat, i per primer cop, tenint en compte els costos reals de producció. Igualment s'estableix que a l'hora de desencadenar l'emmagatzemament privat, la Comissió haurà de tenir en compte la necessitat de respondre a situacions de mercat difícils, que tinguin un impacte negatiu en els marges del productor.

Abans de finals del 2014 la Comissió elaborarà un informe sobre la possible ampliació dels programes escolars a l'oli d'oliva i a l'oliva de taula.

Per a tots els sectors, però amb especial transcendència per a aquest sector, en cas de pertorbació del mercat, la Comissió podrà permetre retirades de mercat, emmagatzemament privat i distribució gratuïta, entre d'altres mesures, a les organitzacions de productors, per a les quals es permet, a més, la negociació col·lectiva dels contractes, sempre que no superin un 15 % de la producció estatal.

En aquest sentit, la recent Llei 12/2013 de 2 d'agost de mesures per a millorar el funcionament de la cadena alimentària n'és un primer pas per al desenvolupament de la norma Europea a l'Estat espanyol.

Fruita i Horta: Es millora el règim de preus d'entrada de fruites i hortalisses, recuperant la referència al "valor d'importació a tant alçat", que és l'import fonamental que calcula a diari la Comissió Europea. Això ens **permetrà saber si les importacions de tercers països respecten el preu d'entrada. En aquest sector es manté l'etiquetat obligatori del país d'origen.**

Igualment es recuperen la gran majoria dels requisits específics per a les organitzacions de productors, en particular, **l'obligació de comercialització conjunta.** Les associacions d'organitzacions de productors podran presentar programes operatius.

Apicultura: Es manté la cofinanciació al 50 % d'ajudes. La proposta inicial no ho garantia.

Sucre: Enfront una proposta de la Comissió que mantenia 2015 com l'any de finalització del règim de quotes, aquest **s'ha prorrogat fins 2017**, permeten al sector de la remolatxa i el sector sucrer, un període de transició cap a la futura liberalització del sector.

MILLORA DEL FUNCIONAMENT DE LA CADENA ALIMENTÀRIA

La reforma obre la possibilitat de **reconeixement per part dels Estats membres a les organitzacions de productors de tots els sectors, sota unes condicions i amb un ampli ventall de possibilitats d'actuació que van des de l'adaptació de l'oferta a la demanda, passant per la comercialització en comú, incloent l'optimització dels costos de producció i accions mediambientals**".

També, s'obre la possibilitat de reconeixement per part dels Estats membres a les **organitzacions interprofessionals en tots els sectors**, que permetran millorar la transparència de la producció i del mercat, millorar les exportacions, la promoció i accions de millora de la qualitat, entre d'altres mesures.

Els Estats membres podran establir **l'obligatorietat dels contractes en els sectors i etapes de comercialització que decideixin**, establint uns elements mínims de contingut en els contractes.

La Comissió podrà actuar en situacions de greus desequilibris de mercat i exceptuar de l'aplicació de la normativa de la competència a les organitzacions de productors, la distribució gratuïta dels productes, transformació i processat, mesures de promoció, etcètera.

DESENVOLUPAMENT RURAL

- **El ministeri crearà un model uniforme d'aplicació de la PAC (PDR estatal), complementat amb PDR autonòmics.** En el futur PDR estatal podrien integrar-se la cooperació, els programes de conservació de recursos filogenètics i de lluita contra determinades plagues i malalties, la prevenció dels incendis forestals i la restauració de zones afectades, la innovació, i la integració cooperativa.
- **Inversions en regadiu:** es contempla el finançament de les inversions que garanteixin un **estalvi de com a mínim, el 5%**, així com altres aspectes importants, como són les bales de regulació, la millora de l'eficiència energètica, la utilització d'aigües regenerades i els nous regadius en determinades condicions.
- **En quant a la despesa mínima dedicada a mesures que tinguin que veure amb l'agroambient i clima** s'han inclòs, addicionalment a les mesures previstes, actuacions que persegueixen iguals efectes. A aquest conjunt de mesures **es destinarà un 30% del pressupost assignat.** Entre aquestes mesures estan les forestals, la directiva marc de l'aigua, zones Xarxa Natura 2000, biodiversitat i les zones amb limitacions naturals.
- També **s'ha inclòs la diversificació cap a activitats no agràries** de les petites empreses agroalimentàries ubicades en el medi rural, que inicialment estava exclosa del finançament.
- **Joves agricultors:** es planteja un ajut obligatori, i una renda de 5 anys després de la incorporació. A nivell espanyol s'estableix en el primer pilar de la PAC arribar al 2% del pressupost (màxim nacional que te assignat Espanya). També es podran rebre fons del segon pilar de la PAC.
- **Agricultura ecològica:** es converteix en una mesura independent.
- Millora dels **Instruments de Gestió de Riscs** incloent la possibilitat d'un instrument d'estabilització de rendes (un pagament màxim del 70% de les pèrdues si la renda disminueix fins un 30%).
- **Petits Agricultors:** Ajudes a la creació d'empreses.
- L'Estat Espanyol ha acordat en la Conferència Sectorial renunciar als traspassos de fons entre pilars (ajuts directes i desenvolupament rural) que permetia la nova normativa PAC.